

Od načrtovanja do ocenjevanja

Ocenjevanje s pomočjo

ZLOŽENKE

Videokonferenčno srečanje, 18. 2. 2021

mag. Nada Nedeljko

Povratak učencev v šole

Na kaj moramo usmeriti pozornost? Na:

- uvajalni čas učenca
- ugotoviti katera znanja in kako kakovostno jih je svojil v času pouka na daljavo
- prilagojeno utrjevanje vsebin
- prilagoditi letno načrtovanje in sproti beležiti (ne)usvojene cilje
- strpno in konstruktivno sodelovaje
- omogočiti izkazovanja in ocenjevanja znanja na raznolike načine

<https://www.google.com/search?q=%C5%A1ola&sxsrf>

Izzivi izkazovanja in ocenjevanja znanja na raznolike načine

Eno ocenjevalno obdobje v šolskem letu 2020/2021.

Prilagoditev načrta ocenjevanja (del učiteljeve letne priprave).

Priložnost za razmislek o **raznolikih načinih ocenjevanja znanja**, s katerimi lahko dobimo **celotno** informacijo o doseganju tistih **standardov znanj** (vsebinskih in procesnih), **ki so ključnega pomena** pri določenem predmetu.

Raznolike možnosti izkazovanja usvojenega znanja in veščin

Učitelj lahko izbira med naslednjimi načini oz. možnostmi ocenjevanja znanja (prirejeno po Marentič Požarnik, 2010):

1. Pisni preizkusi znanja/testi

2. Ustno spraševanje

3. Ocenjevanje (praktičnega) izvajanja dejavnosti: raznoliki nastopi (govorni, glasbeni, plesni, gledališki ...), predstavitve, zagovori, demonstracija (eksperimentov, obvladovanja raznih postopkov), izvedba okrogle mize, igra vlog, izvajanje športnih aktivnosti ...

4. Ocenjevanje izdelkov: pisni izdelki (poročila, članki, referati, eseji, seminarske naloge, raziskovalne naloge ...), likovni, tehnični, multimedijски, vizualni izdelki, portfolio (mapa dosežkov) ...

5. Kombinacija - ocenjevanje izdelka in izvajanja dejavnosti/predstavitve.

JEZIK: IZKAZOVANJE ZNANJA IN VEŠČIN	GOVORNO-PISNI Govorno nastopanje Pripovedovanje zgodbe Pisanje krajših besedil: opis, pravljica, oglas, pismo Pisanje pouzvarjalnih besedil: narobe pravljica, razlagalno besedilo, pismo, knjiga Sestavljanje vprašanj in izvedba intervjuja Sodelovanje pri okrogli mizi Igra vlog, vpraševanje Idr.	SLUŠNO-BRALNI Branje izbranega besedila Dokazovanje razumevanja slušnega besedila: razgovor o poslušanem besedilu; izdelava avdio pesnetka Dokazovanje razumevanja prebranega besedila: razgovor o prebranim besedilu Interpretativno branje Idr.
IZRAZNO, GIBALNO IZKAZOVANJE ZNANJA IN VEŠČIN	Igranje vlog Ples ali drugo larsno gibanje Izdelava dramatizacije Nastop v gledališki razredni predstavi Izvedba gibalnega sestava Izdelava videoposnetka prikaza gibanja Idr.	
RAVNANJE S PODATKI	Pridobivanje, vrednotenje in interpretiranje podatkov iz različnih virov Raziskovanje problema Načrtovanje časovnega traku Načrtovanje in izdelava razpredelnice in prikaza Beleženje in urejanje podatkov Oblikovanje vprašalnika za pridobivanje podatkov Oblikovanje računalniške igre ali programa Matematično modeliranje Idr.	
GLASBENO IZRAŽANJE	Izvajanje glasbe Nastop v muzikalu Sestavljanje besedila skladbe Pisanje in izvajanje rapa Ustvarjanje rim Petje v skupini ali samostojno Igranje na glasbilo Izvajanje ritmov s tolkali Idr.	
TEHNIČNO, GRAFIČNO in LIKOVNO IZRAŽANJE	Risanje, skiciranje, slikanje, ilustriranje Ustvarjanje risanke ali stripa Oblikovanje izdelka iz gline ali drugega materiala Izdelava oemljevida, plakata, lepilneke, modela Izdelava vizualnega pripomočka za predstavitve (powerpoint, projekcije digitalnih fotografij ...) Fotografija Izdelava zgodbe v slikah s napetki za snemanje Načrtovanje ogradbe Ustvarjanje družabne igre Oblikovanje voščilnice, čestitke Priprava razstave ali zbirke Oblikovanje razstavnega predmeta za muzej, park, živalski vrt Oblikovanje odrske opreme za igro Idr.	
SODELOVANJE PRI REŠEVANJU PROBLEMOV	Sodelovanje v skupinski dejavnosti Sodelovanje v razpravi Izraževanje oglasnega mnenja v dialogu Vođenje intervjuja Reševanje problema v skupini	

Drugi načini ocenjevanja

Ocenjujemo lahko le tista znanja in veščine, ki so jih imeli UČENCI možnost usvojiti oz. razvijati v učnem procesu.

Ocenjujemo namreč lahko LE TISTO IN TAKO, KOT SMO POUČEVALI.

Ne ocenjujemo pa tistih znanj in veščin, za katere NIMAMO PODLAG V CILJIH IN STANDARDIH UČNEGA NAČRTA, čeprav jih v učnem procesu poučujemo, razvijamo in preverjamo.

Kaj naj upošteva oz. zagotavlja učitelj pri ocenjevanju z raznolikimi načini?

- Ocenjujemo tista znanja in veščine, ki so opredeljeni v **učnih načrtih** in so se jih imeli učenci v učnem procesu priložnost naučiti/pridobiti, spremljati in preveriti.
- Vrednotenje znanja načrtujemo **hkrati** z načrtovanjem procesa učenja.
- Učence v procesu učenja usmerjamo s sprotnimi **povratnimi informacijami** in jim **omogočamo izboljševanje** učnih dosežkov.
- Učencem vnaprej predstavimo **kriterije ocenjevanja** in preverimo, ali jih razumejo.
- Učencem omogočimo glede na njihove specifikke in njihova močna področja, da lahko **na različne načine predstavijo učne dosežke** (vsebinskega znanja in raznolike veščine).
- **Upoštevamo vzgojno izobraževalne potrebe otrok iz različnih ranljivih skupin** (otroci z učnimi težavami, otroci s posebnimi potrebami, učenci priseljenci, Romi ...) in prilagoditve, opredeljene v individualiziranih programih.
- Izbrani način ocenjevanja naj bo izvedljiv **glede na razpoložljivi čas, prostor in opremo.**

Koraki pri vzratnem načrtovanju

NAČRTOVANJE

1

Izberemo cilje iz učnega načrta in skupaj z učenci oblikujemo namene učenja.

Katera znanja, veščine ter vrednote bodo učenci razvijali?

2

Izberemo standarde (pričakovani dosežki) iz učnega načrta.

Kotere od načrtovanih ciljev lahko ocenjujemo glede na standarde v UIN?*

3

Izberemo način/načine ocenjevanja oz. končnega presojanja dosežkov in opredelimo kriterije ocenjevanja.

*Kako bodo učenci izkazali doseganje standardov?
Ali bodo učenci lahko izbrali način izkazovanja znanja?
Katera znanja in veščine so predhodno potrebni, da izberemo ta način?
Po katerih kriterijih bomo pri ocenjevanju presojali kakovost znanja in veščin?*

4

Načrtujemo, kako bo potekal pouk (poučevanje in učenje) in kaj bodo počeli učenci.

*Kotere dejavnosti bodo učenci izvajali v procesu učenja, da bodo pridobili načrtovano znanje in veščine?
So načrtovane dejavnosti za učence povezane s cilji, smisljene, ovirane* in spodbujajo zavezanost pri učenju?*

UČENJE IN
POUČEVANJE

5

Sooblikovanje (učitelji in učenci) kriterijev (uspešnosti) za presojanje učenčevih dosežkov.

*Kako naj bodo oblikovani in predstavljani kriteriji, da bodo učenci razumeli, kaj se od njih pričakuje?
Kako vključiti učence v oblikovanje kriterijev?*

6

Izvajanje dejavnosti za doseg načrtovanih ciljev in namenov učenja, zbiranje vmesnih dokazov o poteku učenja.

Na osnovi katerih vmesnih dokazov, povezanih z učenjem učencev, bo mogoče presojati dosežke učencev in napredek?

7

Podajanje formativne povratne informacije.

Kako, kdaj in od koga bodo učenci v procesu učenja dobili sprotno povratno informacijo in usmeritve za izboljšave?

8

Samorefleksija in postavljanje osebnih ciljev za doseg namena učenja.

Kako spodbujati učence, da bodo spremljali svoj lasten proces učenja in napredek ter izboljševali svoja dosežka/izdelka?

OCENJEVANJE

9

Kriteriji ocenjevanja

Kako in kdaj bomo učence seznanili s kriteriji ocenjevanja? Kako bomo vedeli, da učenci razumejo ritirije ocenjevanja?

10

Izvedba ocenjevanja

*Kako bo izvedeno ocenjevanje?
Kotere prilagoditve, ki izhajajo iz individualiziranih načrtov, je potrebno omogočiti posameznim učencem?*

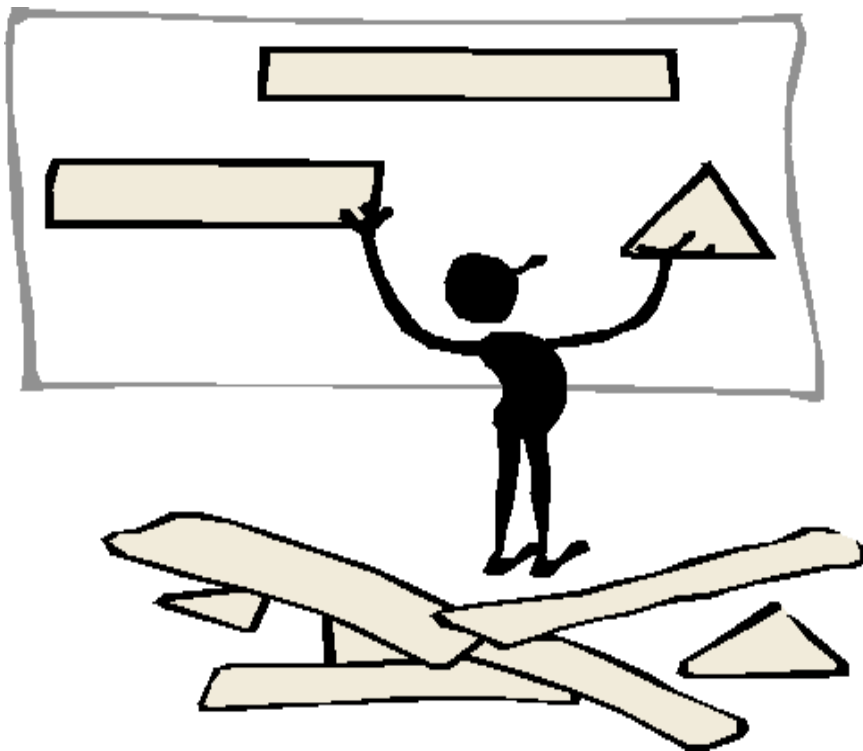
Zloženka

... predstavitevno gradivo

... kar je iz česa **zloženo**

... je grafični prikaz / organizator

... vključuje predstavitev vsebinskih in procesnih znanj

<https://www.google.com/search?q=zlo%C5%BEenka&rlz>

Naloga udeležencev:

V klepet zapišite možne medpredmetne povezave, ki jih zaznate ob prikazanem primeru.

PRIPRAVA UČNEGA PROCESA OD NAČRTOVANJA DO OCENJEVANJA

Predmet/predmeti: DRUŽBA

Razred/letnik: 4. in 5. razred

Časovna opredelitev: marec

Splošna navodila za prilagoditve [HYPERLINK](#)

1

Izberemo cilje iz učnega načrta in skupaj z učenci oblikujemo namene učenja.

Kotaro znače, valjivo tar vrstnola bodo učenci razvijali?

NAČRTOVANJE

Standardi¹ učnega načrta/pričakovani dosežki/rezultati:

  Interaktivni učni načrti **1.2**

Cilji² (vsebinski in procesni):

Vsak sklop vključuje tudi procesne cilje

Standardi znanj s področja dejavnosti iz UN

Učenec zna:

- samostojno načrtovati dejavnosti za dosego cilja,
- predlagati, poiskati in uporabiti različne vire za pridobivanje podatkov,
- zbirati podatke: z neposrednim in natančnim opazovanjem, z uporabo preprostih raziskovalnih metod, z uporabo pripomočkov in informacijske tehnologije idr.,
- zapisati, urediti in predstaviti zbrane podatke (samostojno, v skupini, ustno, pisno, slikovno, grafično ipd., na primer s plakatom, razstavo, dramatizacijo, z igro vlog predstavi neko situacijo, svoj pogled, stališče idr.),
- razložiti, utemeljiti, kritično presojati in vrednotiti podatke, sklepe, vire,
- prepoznati učinkovitost uporabljenih dejavnosti pri raziskovanju, ugotoviti, kaj je bilo učinkovito in zakaj.

Standardi in vsebinski cilji vezani na sklope v UN (sklopi: Ljudje v družbi, Ljudje v prostoru, Ljudje v času) <https://dun.zrss.augmentech.si/#/>

Procesni cilji iz UN:

- pridobivajo znanja in razvijajo sposobnosti ter spretnosti v raziskovanju in vrednotenju neposrednega družbenega, kulturnega in naravnega okolja,
- spoznavajo in vrednotijo okolja (družbeno, kulturno, naravno) v vseh njihovih sestavinah ter interakcijah in soodvisnostih,
- poznajo in uporabljajo različne veščine komuniciranja in sodelovanja, razvijajo sposobnost za izražanje svojih mnenj in stališč,
- raziskujejo in spoznavajo geografske pojave in procese na različne načne (pisni, grafični viri, film, fotografija, neposredno opazovanje, anketiranje, kartiranje),
- raziskujejo preteklost z uporabo različnih zgodovinskih virov in dejavnosti,
- poznajo in uporabljajo nekatere strategije terenskega dela.

2

Izberemo standarde (pričakovani dosežki) iz učnega načrta.

Kotaro od načrtovanih ciljev lahko ocenjemo glede na standarde v UN*?

3

Izberemo način/načine ocenjevanja oz. končnega presojanja dosežkov in opredelimo kriterije ocenjevanja.

*Kako bodo učenci izkazali doseganje standardov?
Ali bodo učenci lahko izbrali način izkazovanja znanja?
Katera znanja in veščine so predhodno potrebni, da izberemo ta način?*

Po katerih kriterijih bomo pri ocenjevanju presojali kakovost znanja in veščin?

Namen učenja³:

Učim se:

- o določeni temi / vsebini (namen izhaja iz opredeljenega vsebinskega cilja / standarda)
- veščin za pridobivanje ustreznih podatkov o določeni temi s pomočjo različnih virov
- zbrane podatke ustrezno urediti/zložiti v smiselno in urejeno gradivo (zloženka)
- svoje gradivo ustrezno predstaviti na zanimiv/drugačen način (igra vlog)
- vrednotiti svoje delo in učenje ter podati ustrezne povratne informacije svojim sošolcem

Način ocenjevanja oz. končnega presojanja dosežkov

Predstavitveno gradivo - ZLOŽENKA - na vsebino učnega sklopa oz. več učnih sklopov

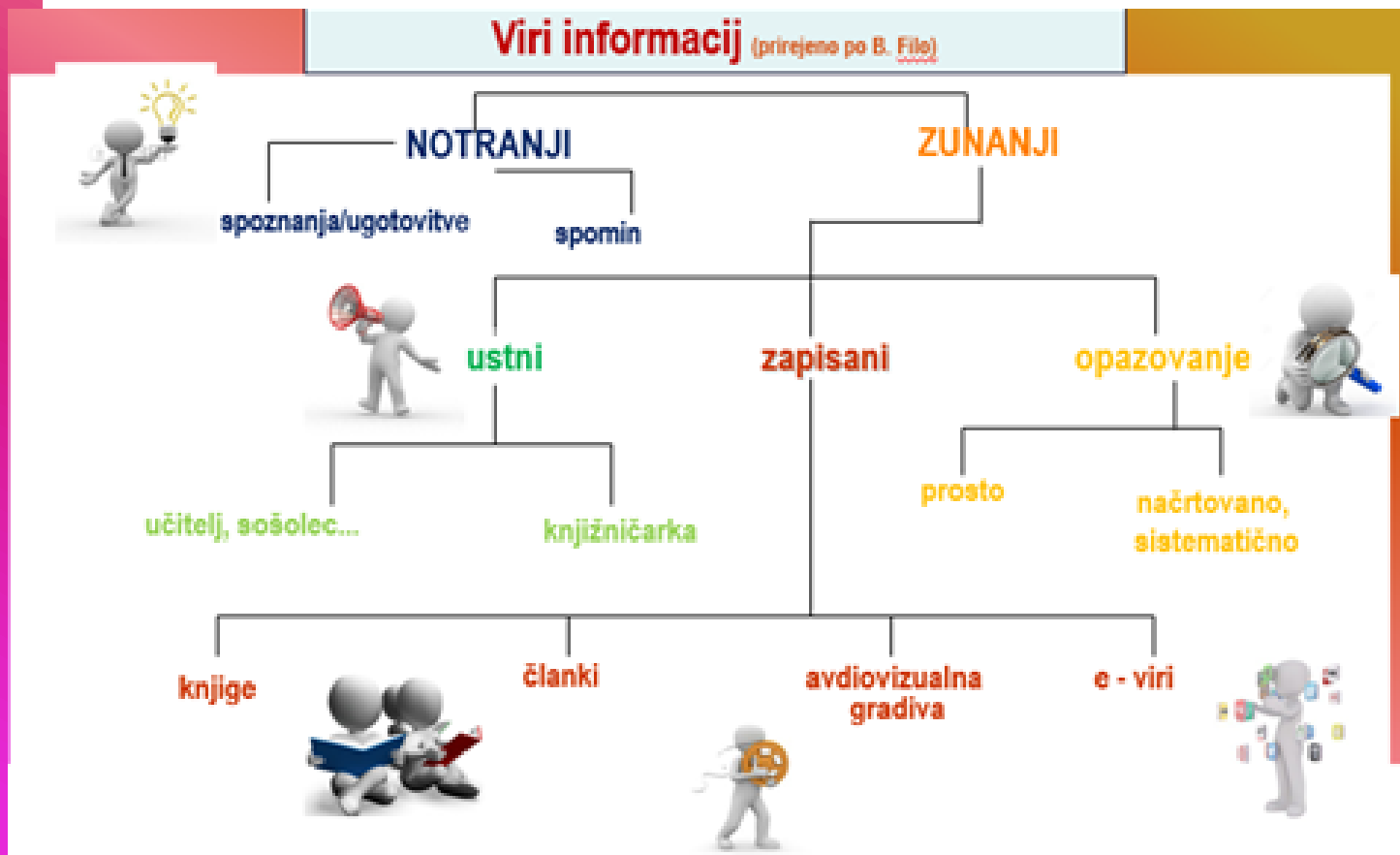

Predstavitelj zloženke učenec izbere sam, npr. kot igra vlog (novinar, turistični vodnik, župan občine, učitelj...).

*Kaj morajo učenci **predhodno** vedeti, razumeti, obvladovati, da lahko izberemo tak način?*

Poznavanje in uporaba strategij učenja in dela z različnimi viri pri predmetu družba.

Učim se veščin za pridobivanje ustreznih podatkov o določeni temi s pomočjo različnih virov

Vir: Seminarско gradivo Poučevanje in učenje na RP, januar 2021
Nedeljko, N., Kerin, M. Delo z viri

DELO Z VIRI

Kdaj bom uspešen?

KORAKI V PODORO PRI DELU Z VIRI

1. Opredelitev teme: Vem, kaj je namen, vsebina učenja, raziskovanja.
2. Pridobivanje informacij: Znam najti vire za namen, vsebino učenja, raziskovanja.
3. Izbor informacij: Znam presoditi zanesljivost virov, informacij, podatkov.
4. Organizacija informacij: Znam izluščiti pomembne podatke in jih urediti.
5. Uporabnost informacij: Znam presoditi, kje in kako učinkovito uporabiti informacije, podatke.
6. Predstavitev informacij: Znam predstaviti informacije, jih pojasniti ter navesti vire.
7. Vrednotenje procesa in dela: Znam opisati svoj potek učenja z viri in svojo uspešnost.

Načrtujemo, kako bo potekal pouk (poučevanje in učenje) in kaj bodo počeli učenci.

Kotare dejavnosti bodo učenci izvedli v procesu učenja, da bodo pridobili potrebne znanje in veščine?
So načrtovane dejavnosti za učence povezane s cilji, vsebine, učilnicami in spodbujajo znanost pri učenju?

UČENJE IN POUČEVANJE

Opis dejavnosti*	Dejavnosti učenca	Dokazi o učenčevem učenju
<p>Dejavnosti za motivacijo in priklic (pred)znanja</p> <p>Učitelj ponudi učencem zloženke z različnimi vsebinami. Spoznavanje značilnosti zloženek. (<i>zlagati</i>)</p>	<p>Vsak učenec izbere vsaj eno zloženko in si jo podrobno ogleda ter jo predstavi sošolcem v skupini. Posluša druge predstavitve.</p> <p>Učenci predstavijo svoj pogled na gradiva: njihova zgradba, sporočilnost, vsebina, izgled. Pozorni so na besedilni in slikovni del.</p> <p>Po predstavitvi zloženke razvrstijo glede na vsebino.</p>	<p>Opazovanje in opis gradiva (dejstva, interpretacija).</p> <p>Vrednotenje gradiv.</p> <p>Ustreznost urejanja in razvrščanja.</p>
<p>Sooblikovanje namenov učenja</p>	<p>Učenci dajejo predloge katere teme/vsebine bi lahko predstavili v obliki zloženke ter katera znanja so za to potrebna.</p>	<p>Zapis namenov učenja: Učim se...</p>
<p>Sooblikovanje kriterijev uspešnosti, ki se postopoma dopolnjujejo.</p>	<p>Učenci v skupini med zloženkami izberejo tiste, ki so jih še posebej pritegnile. Utemeljijo svoj izbor.</p> <p>Na podlagi izbora skupin skupaj oblikujejo kriterije uspešnosti za vrednotenje <u>vsebinske ustreznosti</u>.</p>	<p>Kriteriji uspešnosti. Uspešen bom, ko bom ...</p>

Sooblikovanje (učitelji in učenci) kriterijev (uspešnosti) za presojanje učenčevih dosežkov.

Kako naj bodo oblikovani in predstavljani kriteriji, da bodo učenci razumeli, kaj se od njih pričakuje?
Kako naj bodo oblikovani in predstavljani kriteriji?

Opis dejavnosti	Dejavnosti učenca	Dokazi
<p>Izvajanje dejavnosti</p> <p>Učenci skozi dejavnosti zbirajo gradiva (delovna zbirka).</p> <p>Delo na terenu: fotografiranje</p> <p>Učilnica: obdelava in tiskanje fotografij</p>	<p><i>Od načrtovanja do izdelave in predstavitve</i></p> <p>1. Izdelava načrta (organizacija, potek dela, viri, pripomočki). Učenci dajejo predloge, razpravljajo, usklajujejo – naredijo podlago za zloženko, v katero bodo postopoma »zlagali« besedilne in slikovne dele.</p> <p>2. Zbiranje in interpretacija slikovnega gradiva</p> <p>Učenci zbirajo ali/in izdelajo slike, risbe, skice, zemljevide, fotografije. Seznanijo se primeri interpretacij risb, slik, fotografij. Izberejo ustreznejše in utemeljijo svoj izbor. Skupne ugotovitve preoblikujejo v kriterij uspešnosti (<u>dopolnitev kriterijev</u>).</p> <p>Zapišejo kratko interpretacijo svoje risbe skice, fotografije. Primere razstavijo na panoju.</p> <p>Primere (samo)vrednotijo. Sošolcu podajo povratno informacijo.</p>	<p>Načrt in podlaga za zloženko.</p> <p>Načrt lahko vključuje premisleke o tem, kaj bo naredil: pred, med in po učenju</p> <p>Razstava</p> <p>Interpretacija</p> <p>Dopolnjeni kriteriji uspešnosti.</p> <p>Samovrednotenje Podana formativna povratna informacija</p>

6

Izvajanje dejavnosti za doseg načrtovanih ciljev in namenov učenja, zbiranje vmesnih dokazov o poteku učenja.

Na osnovi katarin vmesnih dokazov, povezanih z učenjem učencev, bo močno prispevali dosežku učencev in napredku?

Iz pisarniškega papirja si izdelaj preprosti fotoaparata in si oglej svet skozenj. Velikost okna lahko povečuješ ali zmanjšuješ. Kaj opaziš? Svoje ugotovitve zapiši.

6

Izvajanje dejavnosti za doseg
načrtovanih ciljev in namenov
učenja, zbiranje vmesnih dokazov o
poteku učenja.

Na osnovi kulturnih vmesnih dokazov, povezanih z
učnjem učenec, bo močno prispejal k dosežku učencev in napredku?

Fotografija kot izhodišče za pripovedovanje?

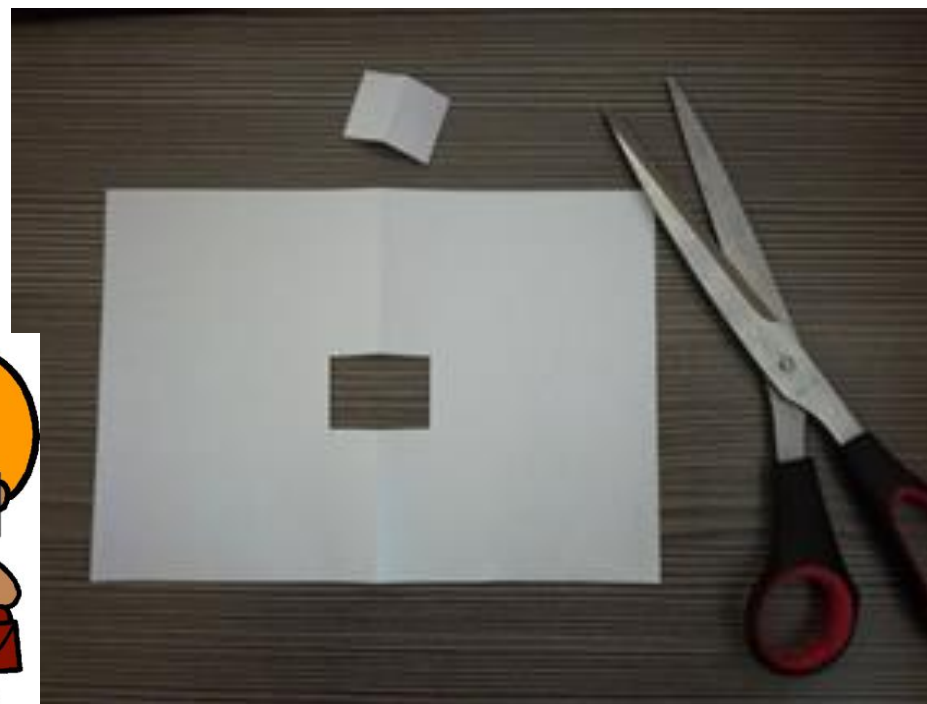

Foto: P. Krašna

Vir: slike.fd-sencur.si, visitslovenia.net, napovednik.com

Opis dejavnosti	Dejavnosti učenca	Dokazi
<p>Izvajanje dejavnosti</p> <p>Povezava s KIZ</p> <p>Učitelj učencem ponudi različne vire na določeno temo (učbenik, v knjižnici, na spletu...)</p> <p>Pisni viri se razlikujejo tudi po obsegu, težavnosti, velikosti pisave, deležu slikovnega in besedilnega dela, glede na barvno podlago, razmik med vrsticami...</p>	<p>Od načrtovanja do izdelave in predstavitve</p> <p>3. Raziskovanje z uporabo virov</p> <p>Učenci poiščejo vire, ki jim bodo pomagali pri raziskovanju (v učbeniku, knjižnici, na spletu ...). Učenci izbirajo med viri glede na svoje zmožnosti, sposobnosti.</p> <p>4. Uporaba strategij dela z viri</p> <p>Učenci se seznanijo z učnimi strategijami in grafičnimi organizatorji za delo z viri. Raziskujejo pomembnost/hierarhijo v virih: naslov, podnaslov, ključne besede, bistvo sporočila, podrobnosti.</p> <p>5. Navajanje virov</p> <p>Učenci se seznanijo s pravilnim navajanjem virov. Uporabljene vire ustrezno zapišejo oz. navedejo.</p> <p><u><i>Dopolnijo kriterije uspešnosti za delo z viri.</i></u></p>	<p>Ustrezna raba virov.</p> <p>Raba strategij in grafični prikaz o prebranem: naslov, podnaslov, ključne besede, bistvo sporočila, podrobnosti.</p> <p>Dopolnjeni kriteriji uspešnosti.</p>

UPORABLJENA LITERATURA

- Navajanje knjige **enega** avtorja:
Primek, ime. Naslov knjige, str.
Tarman, Draga. Dogodivščine na robu gozda, str. 3
- Navajanje knjige **več** avtorjev (anonimnega dela):
NASLOV knjige, str. od – do
VELIKA enciklopedija. Sesalci, str. 750-757
ZIVALI – velika ilustrirana enciklopedija, str. 102-103
- Navajanje članka:
Naslov članka. Naslov revije, str.
Jež, Zmajček, str. 50
- Navajanje dokumenta iz spleta (interneta):
Spletna stran. Datum.
www.gozd-les.com/slovenski-gozdovi/vozdrne-zivali/sez. Datum: 9.12.2014
domeci-vrt.blogspot.com/2010/07/vse-o-jezu-him. Datum: 9.12.2014

6

Izvajanje dejavnosti za doseg
načrtovanih ciljev in namenov
učanja, zbiranje vmesnih dokazov o
poteku učenja.

Na osnovi tolarjih vmesnih dokazov, povzeta iz učnjem učencev, bo morda pravejši dosežki učencev in napredek?

Opis dejavnosti

Dejavnosti učenca

Dokazi

Izvajanje dejavnosti

Učitelj učence spodbudi k oblikovanju vprašanj na vsebino, ki jo raziskujejo.

Vprašanja so na različnih zahtevnostnih ravneh (v podporo je hiška vprašanj, piramida vprašanj ipd.)

Navedba virov je v osnovni obliki.

Od načrtovanja do izdelave in predstavitve

6. Vprašanja in odgovori

Učenci se seznanijo, kako oblikovati različno zahtevna vprašanja. Oblikujejo vprašanja ter odgovore na vsebino, ki so jo raziskali ter s tem preverjajo razumevanje teme/prebranega in dopolnjevanje vsebine v zloženki.

Oblikujejo vprašanja ter odgovor.

Foto: J. Cvitanič

TAKSONOMSKA STOPNJA (prirejeno po Bloomu)	ZNAČILNOST	PRIMERI VPRAŠANJ OZ. VPRAŠALNIC
1. st.	poznavanje	prilic/obnova/navajanje dejstev, podatkov, definicij, opisov, razlag, pravil...
2. st.	razumevanje uporaba	pojasnjevanje, primerjanje, razvrščanje, uvrščanje, ugotavljanje vzročno-posledičnih odnosov, napoved učinkov/posledic, povzemanje, prepoznavanje izjem, navajanje novih primerov, uporaba znanega postopka/za reševanje novega primera/problema, prevajanje iz enega v drugi simboli zapis
3. st.	analiza, sinteza, interpretiranje, reševanje novih problemov, vrednotenje	razčlenitev celote po posameznih elementih oz. vidikih; oblikovanje nove celote iz posameznih elementov; posploševanje, primerjanje in presojanje ustreznosti argumentov/idej/rešitev, abstrahiranje, iskanje analogij, oblikovanje modelov, oblikovanje argumentiranih zaključkov; iskanje/predlaganje idejnih rešitev, prepoznavanje predsodkov...

DNO, 8. 2. 2021

Foto: M. Anzelc

Škatla vprašanj
Vprašanja in odgovori

Navajanje virov

Zloženka

Izvajanje dejavnosti za doseg načrtovanih ciljev in namenov učenja, zbiranje vmesnih dokazov o poteku učenja.

Na osnovi kotiranih vmesnih dokazov, povzročanih z učenjem učencev, bo možno presojati dosežke učencev in napredek?

7. „Zlaganje“ zbranega gradiva

S pomočjo gradiva, pridobljenega z dejavnostmi od točke 1 do 6, vsak učenec naredi svojo zloženko. Gradiva »zložijo« v vsebinsko smiselno in urejeno celoto. Svoje delo uravnavajo/regulirajo s kriteriji uspešnosti.

Delovna zbirka

Foto: J. Cvitanič

Izvajanje dejavnosti

Medvrstniško
podajanje
formativne
povratne
informacije

Od načrtovanja do izdelave in predstavitve

8. Formativna povratna informacija na izdelek

Vsak učenec vsaj dvema sošolcema poda povratno informacijo. Na podlagi povratne informacije učenec svojo zloženko dopolni, popravi, izboljša.

9. Predstavitev

Učenci se seznanijo z »igro vlog« kot načinom predstavitve. Poslušajo nekaj predstavitev ter povedo v čem se razlikujejo ter na kaj morajo biti pozorni. Sooblikujejo kriterije uspešnosti za vsebinsko ustreznost predstavitev.

Izberejo njim ustrezno predstavitev. Predstavitve potekajo v paru. Pari se večkrat zamenjajo.

10. Formativna povratna informacija na predstavitev

Učenci podajo ali/in prejmejo povratno informacijo na predstavitev. Reflektirajo svojo izkušnjo.

11. Priprava na končno/finalno predstavitev

Učenci se seznanijo/dogovorijo o poteku in kriterijih ocenjevanja.

Dokazi

Ustne in pisne
povratne
informacije

Dopolnjeni kriteriji

Samovrednotenje,
samorefleksija

Foto: J. Cvitanič

9

Kriteriji ocenjevanja

Izvedba ocenjevanja

Kriteriji ocenjevanja

Učitelj ocenjuje po kriterijih na dveh področjih:

ZNANJA: pojmi, dejstva, zakonitosti (poznavanje in uporaba pojmov, zakonitosti izbranega učnega sklopa)

(se navezuje na izkazano vsebinsko znanje v zloženki – vsebinska ustreznost)

SPOZNAVNI POSTOPKI, VEŠČINE: se navezujejo na proces raziskovanja z viri, ki se odraža v zloženki ter na usklajenost predstavitve zloženke z njeno vsebino in z vključeno razlago.

Učitelj posamezno oceno vpiše v redovalnico.

Učencem poda povratno informacijo.

Ocenjevala se bo vsebina in predstavitev zloženke, ki jo bo učenec izdelal v šoli s pomočjo virov, ki jih je zbiral in raziskal. Način predstavitve (npr. klasična predstavitev, igra vlog) učenec izbere sam.

Učenci delajo po učnih postajah v skupini po 4. Predstavitve poteka v manjši skupini, na za to predvideni »učni postaji«. Učitelj predstavitve usmerja z vprašanji. Vprašanja lahko zastavlja tudi sošolec (npr. pri igri vlog) s pomočjo vprašanj oblikovanih v času pouka.

Ostali učenci so zaposleni z aktivnostmi na drugih »učnih postajah«.

Posameznik (skupaj z učiteljem) izbere čas in način predstavitve. Učitelj podpira učenca in odpravlja morebitne težave s katerimi se učenec sooča.

Učencem iz ranljivih skupin učitelj lahko omogoča poslušanje / sodelovanje pri več primerih predstavitve.

Učenec vrednoti svoj izdelek in predstavitev: Kaj mu je uspelo? Kaj mu ni šlo najbolje? Na kaj bi še moral biti pozoren? Učenec se seznani z učiteljevim vrednotenjem oz. oceno.

O
C
E
N
J
E
V
A
N
J
E

10

Izvedba ocenjevanja

Kako bo izvedeno ocenjevanje?

Katera priročila, ki služijo in individualizirani načrti, so potrebni omogočiti posameznim učencem?

PRILOGA

CILJI IN STANDARDI
UN PODROČJA
OCENJEVANJA

KRITERIJI SPREMLJANJA – UČITELJEVO NAČRTOVANJE
KRITERIJI USPENOSTI – VKLJUČITEV UČENCEV

KRITERIJI OCENJEVANJA
Smiselnost ... 1t
Ustreznost ... 1t
Pravilnost ... 1t

Standardi vezani na izbran vsebinski sklop/sklope (str. 11, 12):

Standardi s področja dejavnosti (str. 13):

- samostojno načrtovati dejavnosti za doseg cilja, predlagati, poiskati in uporabiti različne vire za pridobivanje podatkov, zbirati podatke: z neposrednim in natančnim opazovanjem, z uporabo preprostih raziskovalnih metod, z uporabo pripomočkov in informacijske tehnologije idr., zapisati, urediti in predstaviti zbrane podatke (samostojno, v skupini, ustno, pisno, slikovno, grafično ipd., na primer s plakatom, razstavo, dramatizacijo, z igro vlog predstavi neko situacijo, svoj pogled, stališče idr.), razložiti, utemeljiti, kritično presojati in vrednotiti podatke, sklepe, vire, prepoznati učinkovitost uporabljenih dejavnosti pri raziskovanju, ugotoviti, kaj je bilo učinkovito in zakaj.

10

Izvedba ocenjevanja

Kako se izvede ocenjevanje?
Edini priložiti, ki kažejo iz
individualnih vidikov, je potrebno omogočiti posameznim učencem?

Področja

VSEBINSKA
USTREZNOST
(poznavanje in uporaba
pojmov, zakonitosti
izbranega učnega
sklopa)

SPOZNAVNI POSTOPKI,
VEŠČINE (delo z viri,
ravnanje s podatki,
sklepanje)

Uspešen bom, ko:

- izdelam zloženko na določeno temo/vsebino po načrtu
- je vsebina/tema zloženke ustrezna: skladna z naslovom
- utemeljim tri odgovore na vprašanja o temi (razumevanje teme, bistvenih podatkov)
- je razlaga/opis vsaj dveh (lastnih) slikovnih virov v zloženki smiselna
- so zbrani podatki v zloženki pravilni in iz vsaj dveh/treh ustreznih virov
- uporabljene vire ustrezno navedem
- so zbrani podatki v zloženki zapisani, smiselno urejeni, ustrezno opisani oz. razloženi.
- izvedem zanimivo in razumljivo predstavitev zloženke na izbrani način (pritegnem poslušalce)
- utemeljim izbiro podatkov
- vrednotim učenje in delo (smiselno opišem, kaj je bilo pri učenju in delu učinkovito in zakaj)

Kriteriji ocenjevanja:

- smiselnost načrtovanja 1t
 - ustreznost teme, vsebine - 1t
 - smiselnost utemeljitve odgovorov na vprašanja – 3t (vsak odgovor 1 točko)
 - ustreznost opisa/razlage lastnih slikovnih virov – 2t
 - pravilnost zbranih podatkov 1t
 - uporaba ustreznih virov (vsaj 2) 1t
 - ustreznost navajanja virov 1t
 - zapis, smiselna urejenost podatkov in ustreznost razlage 3t
 - izvedba predstavitve 1t
 - smiselnost utemeljitve izbire podatkov 1t
 - ustreznost (samo)vrednotenja. 1t
- standard: 8t. minimalni standard: 8t

Številne raziskave so pokazale, da so na **aktivni način pridobljena znanja trajnejša in uporabnejša** ter **usvojena na višjih taksonomskih ravneh**. Vendar pa mora biti takšno aktivno **učenje dopolnjeno z učiteljevo razlago**, njegovo izgrajevanje pa strukturirano in vodeno s strani učitelja.

Učitelj kot ustvarjalec pogojev za učenje: določi cilje in ozavešči pričakovanja (pritegne učence k pripravi namenov učenja in kriterijev uspešnosti), uokviri potek učenja (velika slika) in postavi časovni okvir, pripravi nabor dejavnosti, vključi različne pripomočke za stimulacijo učenja, seznanj z načini preverjanja in izkazovanja znanja (možni izdelki), odra (zastavlja vprašanja, pripravi gradiva, učne liste, razloži, spodbuja, ponazori), se zaveda, da pravično ni enako za vse!

Avtentično učenje vključuje delo z različnimi viri, kritično mišljenje ter sodelovanje in komuniciranje.

PROCESNA ZNANJA

Kompleksno razmišljanje	Primerjanje, razvrščanje, sklepanje z indukcijo, utemeljevanje, abstrahiranje, analiziranje perspektiv, preiskovanje, raziskovanje z eksperimenti
Delo z viri	Ustrezno vrednotenje in zbiranje podatkov Učinkovita sinteza in interpretacija podatkov
Predstavljanje in izražanje idej na različne načina	Jasnost izražanja. Predstavljanje na različne načine. Učinkovita komunikacija Ustvarjanje kvalitetnih produktov
Sodelovalne veščine	Prizadevanje za skupne cilje. Učinkovita uporaba medosebnih veščin. Prispevanje k delovanju skupine. Učinkovito prevzemanje različnih vlog
Miselne navade	Kritično mišljenje. Avtoregulacija. Ustvarjalnost.

Učenci dosežejo poglobljeno razumevanje pojmov, pojavov, zakonitosti le, če imajo priložnost do takšnega razumevanja priti z lastnim miselnim trudom, torej tako, da izkusijo postopke spoznavanja in jih reflektirajo: npr. opazujejo, primerjajo, postavljajo hipoteze in sklepajo ter jih preverjajo.

Trajno in kakovostno znanje (dobro povezano, uporabno, smiselno za učenca in takšno, da ga bo znal uporabiti v novih situacijah), **učenci ne bodo pridobili, če jim bo učitelj povedal 'pravilne' odgovore, razložil vse probleme in sam izvajal postopke, učenci pa ga bodo le opazovali.** Tako bo učitelj le prenašal nanje svoje znanje in svoje razumevanje, sami pa ga ne bodo imeli priložnosti izgraditi.

Povzeto po gradivu S. Sentočnik:

Marzano, R. et al (1993). Assessing student outcomes. Alexandria: ASCD.

Marzano, R. et al (1997). Dimensions of learning. Alexandria: ASCD.

Medpredmetne povezave

DRU, NIT, SLJ

PREBERITE IN UPOŠTEVAJTE

- Vedno uporabljamo zaščitno **kolesarsko čelado**, ki ji je pravilno in dovolj trdno nameščeno. **OSTRO GLAVO VARUJE ČELADIN!**
- Pred vožnjo preverimo **tehnično** bruhljivost kolesa, nastavimo vršno sedlo in krmila, preverimo zavore in zračnika.
- Za vršno kolesa se primerno oblačimo v bolj **športna in sveta oblačila, uporabljamo odzivne.**
- Bodimo **VIDNI**: uporabljamo **luči na kolesu** v popolni sliabi vidljivosti (dnevni, nočni), da bomo tako pri obeh opazni (pozorni) belu, zadaj rdečo luč).
- Kolesarimo v skladu s **predpisi in cestno-prometnimi pravili**.
- Kolesarimo po kolesarskem pasu/stezi, če obstaja, drugače ob robu ceste/šota. **Nikoli v nasprotni smeri**, če opozarjamo sebe in druge!
- Ne pozabimo**: Pomislimo, pogledamo in šele nato, če je vama, zapelimo. Šele namere nakazimo z roko.
- Ne vozimo kolesa pod **vplivom alkohola, drog ali drugih psihoaktivnih snovi**.
- Med vožnjo kolesa **ne uporabljamo mobilnih telefonov ali drugih sledenih naprav**, ker motijo našo pozornost.
- Kot kolesarji **bodimo pozorni na PEŠCE** in prilagodimo svojo namero, saj so za bolj ranljivi kot mi.
- V primeru dežja uporabljamo **kolesarsko palerino**, ne kolesarimo z dežnikom v roki.
- Prilagojamo na kolesu namestitve na **priljubljen, v kolesarje ali torbo**.

Zadnje pripravil in uredil: Janka Agencija RS za varnost prometa, Sektor za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.
 Anariza Manja Manj
 Fotografije: anrii DUV
 in www.zevel.si.com
 Ljubljana, maj 2017

JAVNA AGENCIJA
 REPUBLIKE SLOVENIJE
 ZA VARNOST PROMETA

Kaj lahko pridobimo s kolesarjenjem?

- ZDRAVJE**: izboljšamo telesno kondicijo in zdravstveno stanje, pridobimo večjo vzdržljivost in moč.
- CAS**: onvarujemo nekaj časa, saj se lahko znotraj naseja ob gostem prometu gibljemo hitreje kot motorna vozila.
- OKOLJE**: kolesarjenje nima negativnih vplivov na okolje in prispeva k trajnostni mobilnosti.
- PRIVARČUJEMO**: kolesarjenje je najcenejši prevoz.
- DOBRO VOLJO IN POCUTJE**: pridobimo sproščeno boljše počutje, saj smo na svežem zraku, gibanje nam daje boljši občutek obvladovanja življenja.

Osnovna pravila namenjena kolesarjem

- Kolo vozimo **po kolesarski stezi ali poti**, če kolesarske steze ni, pa vozimo ob **desnem robu ceste** v smeri vožnje. Pri kolesarjenju moramo upoštevati **prometna pravila in predpise**, ki veljajo za vozilke, pravila prednosti, prometne znake ter drugo signalizacijo. Vedno poskušamo previdno ravnati in drugih udeležencev v prometu, saj lahko tako preprečimo marsikateri neželjeni dogodek.
- Pri zaviranju v krivobč **jasno nakazimo smer, se pravilno razvrstimo in upoštevamo pravila prednosti**.
- Nikoli **ne vozimo v nasprotni smeri vožnje**, saj vas drugi vozilki ne pričakujejo.
- Pomoč in v malcu nujno **uporabljamo luč**, da boste dobro vidni in prei opazni.

Zakon o pravilih cestnega prometa (Uradni list RS, št. 1/2016) določa pravila sodelovanja kolesarjev v prometu ter varovanje kolesarjev.

BRANJE - MEDPREDMETNO POVEZOVANJE IN RAZVOJ SAMOSTOJNEGA UČENJA v 4. in 5. razredu

MEDPREDMETNE DEJAVNOSTI

Izhodiščno besedilo je zloženka **S kolesom varno v prometu**.

NAMEN DEJAVNOSTI:

- urjenje tehnike branja
- iskanje bistva
- razvijanje bralno učnih strategij
- razvijanje branja z razumevanjem
- postavljanje.

Predmeta: Naravoslovje in tehnika (Sile in gibanja), Slovenščina (Sprejemanje in tvorjenje opisovalnega besedila), cilji predmetov Učnih načrtov

POVEZAVA DO BESIEDILA: https://www.avp-rs.si/wp-content/uploads/2017/09/dokument_kolesarji_tisk.pdf

RAZVIJANJE TEHNIKE BRANJA IN ISKANJE BISTVA

PRIMERI DEJAVNOSTI

Učenec:

- pregleda/prebere slike in besedilo na zloženki
- izbere opisovalno besedilo in ga večkrat prebere (tekočnost)
- v besedilu poišče ključne besede in jih izpiše/označi
- na podoben način bere še druga besedila v zloženki.

GRAFIČNI ORGANIZATORJI KOT POMOČ PRI SAMOSTOJNEM UČENJU

BRANJE Z RAZUMEVANJEM

RAVNE:

- 1. Informativna**: vprašanja po branju zahtevajo **reprodukcijo**, učenec obnovi podatke (npr. kdo, kdaj, kateri, koliko, kaj je to...)
- 2. Interpretativna**: učencu dojamajo **bistvo sporočila/besedila** in ga obnovi s svojimi besedami. Izluči temo besedila, nadaljuje začetno misel, predlaga rešitve, napove posledice.
- 3. Uporabno, kritično in ustvarjalno razumevanje**: učenec zna pridobljeno znanje uporabiti, sposoben je miselne vzorce, grafe, preglednice prevesti v besedilo, podatke uporabi v drugih besedilih in drugačnih situacijah, analizirati besedilo.

MOŽNI DOKAZI

OPIS DOGAJANJA: Rad kolesarim (ustno, pisno)

Izdela načrt kolesarskega izleta (skice, slike, opise, zemljevid...)

IZDELAVA KVIZA (zapis, video posnetek)
 OPIS OSEBE: Jaz kolesarim (ustno, pisno)

OBNOVA BESIEDILA: Kaj lahko pridobim s kolesarjenjem (ustno, pisno)

OPIS PREDMETA: Moje kolo (ustno, pisno)

https://www.avp-rs.si/wp-content/uploads/2017/09/zlozenka_kolesarji_tisk.pdf

Medpredmetne povezave

DRU, TJ, LUM

Foto: Jurij Cvitanič, OŠ Markovci

DRU, LUM, MAT

Grad Bogenšperk

LUM: smiselno vplesti fotografijo kot likovno delo

Če učitelj načrtuje ocenjevanje medpredmetno, doda še cilje in standarde ter kriterije posameznega predmeta.

Kaj pridobimo s tem, ko omogočimo učencem raznolike načine izkazovanja znanja pri poučevanju, preverjanju in ocenjevanju:

- vpogled v proces učenja in bolj celostno informacijo o učenčevem znanju,
- večjo povezanost poučevanja, učenja in ocenjevanja,
- večjo veljavnost ocenjevanja v skladu s cilji in standardi iz učnih načrtov,
- večjo motiviranost in odgovornost učencev za učenje,
- poudarjanje napredka, ne le končne ocene,
- bolj individualiziran pristop in upoštevanje učenčevih močnih področij,
- več povezovanja med različnimi področji znotraj predmeta in med različnimi predmeti,
- spodbujanje ustvarjalnosti.

Kaj pridobijo učenci, če so ocenjeni na različne načine?

- V ocenjevanje so zajeta raznolika znanja in veščine, s čimer lahko izkažejo svoja močna področja.
- Učencem je dopuščena izbira načina izkazovanja znanja in veščin.
- Osmislitev učenja in znanja (zaradi izhajanja iz avtentičnih situacij).
- Omogočena predstavitev dosežkov na različnih zahtevnostnih ravneh.
- Iz jasnih in pravočasno opredeljenih kriterijev ocenjevanja vedo in razumejo, kaj se od njih pričakuje in kaj od tega, kar so se naučili/izurili, bo ocenjeno.